

Biedrības „Latvijas Profesionālo aktieru apvienība” valdes priekšsēdētāja J.Johansona ziņojums 6.kongresam.

Labdien! Apsveicu visu Latviešu teātra 146 gadadienā!

Sākšu kā pirms trīs gadiem – paldies, kuri atnākuši, paldies, kuri uzrakstījuši pilnvaras, lai mūsu kongress jeb biedru sapulce varētu notikt.

LaPAAi jau 10 gadi, dibinājāmies 2004.g. 26.martā. Biedru skaits kopš pagājušās biedru sapulces samazinājies, bija 293, tagad 277, esam izslēguši tos, kas gadiem jau pametuši Latviju, protams arī daudzi miruši. Iespējams, ka nāksies atskaitīt arī regulāros biedru naudas nemaksātājus.

Pārstāvniecības līgumu skaits ir palielinājies par 17, LaPAA pārstāv 359 aktierus plus 49 aktieru mantiniekus, Bez tam pēc iesnieguma izmaksā atlīdzību vēl 83 aktieriem vai to mantiniekiem, tātad aptverti **ir 491 aktieri** vai viņu mantinieki. Jaunie aktieri nesteidzas (vai valdes locekļi viņus pietiekami nespēj motivēt slēgt līgumus) līdz brīdim, kad sakrājušies atlīdzība izmaksām.

LaPAA ir MTKPO, tās galvenais uzdevums.

Kopā no 2007.-2013. Izmaksāts = 160 108.- Ls. lielākais 2010.g. virs 40000.- Ls

No 2010.g. tiek maksāts par raidīšanu LTV, no 2011.g. –raidīšanu LR.

Saņemts no: LTV 2011.g – 6379 - , 2012.g. – 8622.- , 2013.g. – 9339.- Ls.

Saņemts no LR 2011.un 2012.g. 8003.-, 2013.g. 9000.- Ls

Atlīdzību saņēmuši 2013.g. 251 aktieris vai viņa mantinieks, piemēram, 2011.g. – 289, bet tad bija vairāk līdzekļu. 2012.g. izmaksājām atlīdzības arī tiem, kam

2014.g. izmaksām novirzīti (pievienojot 2009. un 2010.g. neizmaksāto atlīdzību:

par raidīšanu vairāk **LTV 11075,60 €**; par raidīšanu **LR = 9734,27 €**, nesēju atlīdzības izmaksām = **22 714, 07 €**; kopā ar LMT līgumu, ko pastāstīšu vēlāk – **52066,13 €**. Šajās dienās jau ir izmaksāts vai tiks izmaksāts 450 izpildītājiem vai viņu mantiniekiem, ja valde lems izmaksāt arī tiem, kam atlīdzība nepārsniedz 10 €, skaits palielināsies. Tik lielas izmaksu summas turpmākos gados neprognozējas, jo šajā gadā izmaksām pievienoti neizmaksātā atlīdzība par 2009.un 2010.g., bet līdzekļu straujš palielinājums neprognozējas.

Jāizskaidro atlīdzību izmaksu kavēšanās šogad. Valde pieņēma lēmumu, bet es konstatēju, ka 2010.g. izmaksām novirzītā summa pārsniedz to, kas palicis neizmaksāts 2013.g. beigās, kad izmaksas par 2010.g. pārtraucām. Nācās pie programmu un

grāmatvedības dokumentu pārbaudes aicināt palīgā mūsu iepriekšējo grāmatvedi, kā arī sadales programmas izstrādātāju, tas bija sarežģīts posms, bet ar gandarījumu varu teikt, ka visas iepriekšējās izmaksas tagad ir pārbaudītas, un mācība no tā, ka jābūt precīzākai lēmumu uzskaiti un izmaksu pārbaudei turpmāk. Ik gadu maksājumu vajadzētu veikt tikai vienreiz, kad visi aprēķini veikti un dati savādīti programmā.

Šogad, par 2013.g. jau lielākā daļa saņēmusi atlīdzību, ja vēl ne, tad tuvākas dienās tiks izmaksāts pārējiem, kuriem aprēķinātā atlīdzība pārsniedz 10 €, un kuri snieguši par sevi precīzas ziņas.

Šajā sakarā – lūdzu ziņojiet par savu kontu izmaiņām vai uzvārdu maiņām, mēs to nevaram nojaust. Un sakiet arī saviem kolēģiem – **pēc trīs gadiem, ja izpildītājs vai mantinieks nav noslēdzis līgumu vai iesniedzis iesniegumu – neizmaksātie līdzekļi ir zaudēti** un tiek pievienoti jaunajai sadalei.

Jauns Licences līgums ar LR (2012.): atlīdzība par raidīšanas minūti: 0,50 santīmi/min, pārrēķinot uz eiro pēc oficiālā kursa.

Jauns Licences līgums ar LTV (2013.): atlīdzība diferencēta – Latvijas k/f – 2,80 €, televīzijas videofilmas – 1,4 €/min, dzejas, prozas lasījumi, televīzijas iestudējumi un seriāli – 1 €, iestudējumi bērniem, latviskās multiplikācijas filmas – 0,7 €, teātra izrāžu ieraksti – 0,85 eiro minūtē.

Ir noslēgti jauni Licences līgumi: par pasakām, ko var lejupielādēt LMT tīklā, katras LR pasakas ierunātājs pie šīgada atlīdzības saņems 4,50 € par ierunāto pasaku. Vasaras pasaku atlīdzību saņems nākošgad. Atsevišķi ir noslēgts līgums par „Velna kalpu” fragmenta izmantošanu reklāmā.

Nav noslēgts Licences līgums ar MTG grupu, un arī Ogres TV, kas rāda Rīgas kinostudijas filmas, repertuāra nav, ko rāda, mēs nezinām. Bet šo problēmu risināsim, cerams, kopā ar AKKA/LAA, kurai arī nav līguma ar Ogres TV.

Pateicoties Jūsu noslēgtajiem pārstāvības līgumiem, esam tiesīgi izsniegt atļaujas izrāžu ierakstu reproducēšanai, ko, atcerieties, izmantoja Dailes teātris, svinot savu jubileju. Mēs, protams, par šādu atļauju neprasījām nekādu atlīdzību. Ja viņi būtu spiesti meklēt rokā katru aktieri, dabūt no viņa atļauju, domāju, ka ideja atkristu, izrādes netiktu parādītas.

Ārzemes Vairāk kārt ārzemju aktieru, piem. seriāla Kobra aktiera, pilnvarotie pārstāvji ir interesējušies par iespējām saņemt atlīdzību. Esam diplomātiskā veidā noraidījuši – pareizāk pieprasījuši dokumentāciju, kas pamato, ka aktieris nav nodevis savas tiesības producentam. Līdz šim ar to sarakste beigusies. Tomēr ar mūsu Latvijas producentiem sarunas nevedas labāk. Aktieri apliecina, ka filmā „Rūdolfa mantojums”

viņi nav nodevuši savas tiesības par raidīšanu producentam. Līdz ar to Latvijas televīzijai būtu par filmas atkārtotu raidīšanu jāmaksā, kā to paredz Licences līgums. Tomēr filmas producenti pārdevuši filmas raidīšanas tiesības Latvijas TV, nosakot, ka visas tiesības pieder viņiem. Līdz ar to mūsu prasība par raidīšanas atlīdzības samaksu tiek vērsta pret producentiem – studiju Platforma. Tomēr ne Aigars Grauba, ne producete līdz šim nav nokārtojusi atlīdzības samaksu par raidīšanu LTV.

Likumdošana. Esmu gadiem piedalījies KM darba grupās, kurās strīdējāties ar importētājiem, kas maksā tukšo nesēju atlīdzību. Palika sajūta, ka KM pārstāvji neaizstāv autoru/izpildītāju intereses, bet vairāk atbalsta importētājus. Tā kā 2005.g. apstiprināto tukšo nesēju sarakstam KM kavēja pievienot jaunus nesējus MTKPO vērsās Satversmes tiesā. Tas prasīja zināmus līdzekļus, tomēr uzvarējām, un ar MK lēmumu no 2012.g. novembra sarakstu paplašināja. Tagad vismaz zibatmiņas un datoru cietie diski arī skaitās datu nesēji, ne tikai videokasetes, ko diez vai kāds vēl lieto.

Esmu gadiem piedalījies arī AL izstrādes darba grupā, vairāk kārt piedalījies ar Saeimas IZK komisijas sēdēs. Kopīgi ar AKKA/LAA un arī KM juristu palīdzību izdevies novērst, manuprāt, absurdas izmaiņas likumā. Pagaidām jaunās izmaiņas AL paredz, ka par katru valdes sēdi nedēļu iepriekš jāpaziņo KM pārstāvjiem. Sakarā ar sarežģīto darba grafiku teātros – mums tas ir grūti, bet līdz šim esam spējuši valdes sasaukt laicīgi un KM pārstāvji piedalījušies mūsu sēdēs. Bet vismaz gada pārskata publicēšana Latvijas Vēstnesī, kas mums vienīgajā gadā, kad paklausīgi vecā likuma prasībām, to publicējām, paņēma vairāk kā 80 latus. Gada pārskati kopā ar vadības ziņojumu pieejami mājas lapā aktieris.lv.

Projekti. Var naudu izmantot arī projektiem (Igaunijā par nesēju atlīdzības līdzekļiem apdrošina aktierus).

„Spēlmaņu nakts” 1.un 2.plāna aktieriem 100.- Ls katram, turpmāk, vismaz vēl 2.gadus ir iespēja 140.- € maksāt no neizmaksātām, bet sadalītām atlīdzībām aktieriem.

Publiskā patapinājuma līdzekļi (585.- Ls): „Teātra vēstnesis” pēdējā numura izdošanai, Teātra dienas jauno balvu izgatavošanai.

„Āksta cepuri” vairs nepiešķiram, valde nolēma to pārtraukt.

Monoizrāžu festivāls „Zvaigzne 10”, skaitījāties tā organizētāji, tomēr organizēja Dz.Klētiece. Skatītāju festivālam nebija, bija nopietnas mārketinga problēmas. LaPAA neieguldīja savus līdzekļus, tikai darbu. No tālākas sadarbības valde atteicās.

Joprojām papildinām mājas lapas aktieru galeriju ar jauniem biedriem, pēc šīs lapas, esam pārliecinājušies, daudzi meklē aktierus, zvana interesējas par kontaktiem, to izmanto arī aktieru un reklāmas aģentūras.

Tarifi Aktieru darba minimālos tarifus jau vairākus gadus LaPAA valde ir noteikusi. Jautājums – vai tas nepieciešams, ja aktieri piekrīt strādāt par daudz zemāku samaksu? Un ko tad darīt? Es zinu vairākus gadījumus, kad šie tarifi ir bijuši nepieciešami, pēc tā vadās vairākas nopietnas aģentūras un reklāmas kompānijas. Tomēr paaugstināt tos benzīna vai komunālo pakalpojumu cenu paaugstināšanas dēļ nedrīkst. Jāatrod tas līdzsvars, lai pieņemtos tarifus vismaz lielākā daļa aktieru ievērotu, un darba devēji nenovērstos no aktieru izmantošanas. Tāpēc aicinu – ziņojiet par situācijām, ko jums nācies piedzīvot, lai LaPAA valde saprastu reālo situāciju darba tirgū.

Algas Par aktieru atalgojuma palielināšanu LaPAA cīnījies vienmēr, tomēr krīzes gados to nevarēja darīt. Šogad kopā ar LTDS vērsāmies pie Kultūras ministres ar vēstuli par visu teātrī strādājošo atalgojuma palielināšanu, uzskatot, ka teātrī strādājošā vidēja algai jābūt valsts sabiedriskā sektorā strādājošā vidējās algas līmenī (šobrīd – virs 740 €), tomēr atbildi neesam saņēmuši. Atbildes laiks ir pagājis, vēlāk vēstuli te nolasīsim.

LaPAA vada valde. Notikušas 15 valdes sēdes. Diemžēl savu darbību valdē pēc gada neturpināja NT pārstāve Daiga Kažociņa, pārējie savu iespēju robežās valdes sēdes ir apmeklējuši. Esmu mēģinājis LaPAA darbību virzīt tā, lai visus būtiskākos jautājumus izlemj valde, kaut arī jautājumu sagatavošana ir mans un menedžeres Elīnas Apsītes uzdevums. Paldies valdes locekļiem par darbu un aktivitāti.

Darbinieki: pēc garāka bērnu kopšanas atvaļinājuma atgriezies menedžere Elīna Apsīte, viņai gan pagājušajā gadā gadījās kādu brīdi paslimot, tāpēc dažus mēnešus tika kavēta raidījumu uzskaitē un ievade programmā, tagad nokavētais ir atgūts. Par grāmatvedības pakalpojumiem ir noslēgts āra pakalpojuma līgums. Līgumus nu jau rakstu pats, juridiskos pakalpojumus izmantojam ārkārtējos gadījumos, jo stundas likmi 40,- Ls apvienība nevar samaksāt, tomēr juridiskas konsultācija biedriem darba jautājumos esam centušies nodrošināt. Tomēr noslodze ir pieaugusi, līdz ar to arī administratīvie izdevumi. Ja nepalielināsies ieņēmumi no nesēju atlīdzības un neizdosies noslēgt jaunus licences līgumus, mūsu pastāvēšana ir apdraudēta, jo vairāk palielināt administratīvo līdzekļu atskaitījumus vairs nedrīkst.

Biedri. Esmu pateicīgs visiem, kuri ir aktīvi ar saviem ierosinājumiem, informāciju, telefona zvaniem, pat lamāšanu nākuši uz LaPAA. Gan Ivaram Auziņam par tarifu ierosinājumiem, gan Kaspāram Znotiņam par godīgu attieksmi pret savu darbu

un noslēgto līgumu ar organizāciju, kas rezultējās LTV Licences līguma precizēšanā, gan Rasmai Garnei, skaidrojot izmaksu aprēķinus, gan par Helgas Dancbergas šaubām, Antas Rugātes ieinteresētību, Veltas Straumes prasīgumu, Pētera Vilkastes rūgtumu. Tas norāda, kam jāvērs īpaša uzmanība, un bieži sniedz ļoti vajadzīgu informāciju. Mēs mēģinām strādāt ar atbildību, ar rūpību un taupību, jo tā jau ir jūsu, mūsu kopējā nauda un kopējā lieta. Jā, reizēm kļūdāmies, bet, ja pirms desmit gadiem mēs nebūtu sākuši, aktieru tiesību jautājumi būtu tādā Lietuvas līmenī – nekādā. LaPAA nav nodarbojusies ar PR projektiem, bet mierīgi un pacietīgi darījusi darbu.

Un noslēgumā – atkal par tiesībām. Tie, kuri noslēguši ar LaPAA līgumus, lūdzu atcerieties, mantiskās tiesības var salīdzināt gan ar godu, gan desu. Ja tu tās esi nodevis administrēšanai LaPAA, tās tev vairs nav iespējams nodot katram producentam. Kā izdarīt tā, lai tiesību jautājumus sakārtotu visām pusēm izdevīgi - tas ir mūsu organizācijas nākošās valdes galvenais uzdevums.